
Informe Grup de Treball d'Espai Públic i Convivència

Consell de Ciutat, març de 2017

Aprovat Plenari del 4 de juliol de 2017

PREÀMBUL

El Consell de Ciutat va proposar als seus membres durant el segon semestre de l'any 2016 la tria de la temàtiques dels grups de treball de nova creació per tal de dotar-los d'opinió i, alhora, fer-los partícips de manera directa escollint el tema (o temes) que creien més prioritari tractar.

Se'n van proposar cinc i es va donar un temps prudencial per tal de que tots els membres que ho desitgessin poguessin fer saber a la secretaria tècnica quins d'aquests temes proposats havien de ser els primers en crear-se en forma de grup de treball. La temàtica que va tenir més suports per part dels membres del Consell de Ciutat va ser la que tracta sobre "*Espai públic i convivència*" proposada pel Sr. Oriol Nicolau (President del Consell de la Joventut de Barcelona), el Sr. Raimond Blasi (Regidor del Grup Municipal de Convergència i Unió – CiU), la Sra. Montserrat Morera (Vicepresidenta segona del Consell de Ciutat) i el Sr. Jordi Gras (Consell Ciutadà del Districte de Sant Martí).

Un cop escollides les preferències per part dels membres la secretaria tècnica del Consell de Ciutat es va posar en contacte amb els membres impulsors d'aquesta temàtica per tal d'establir un criteri general sobre el qual establir el calendari i pla de treball d'aquest grup. El resultat es va resumir en els següents punts:

- Anàlisi de les normatives i ordenances aplicables a Barcelona.
- Concreció del debat espai públic: fins a on volem arribar?
  - Debat a espai públic i acció col·lectiva.
  - Com gestionar la convivència i l'ús individual del mateix
  - Desigualtats i espai públic
- Proposta de modificació d'ordenances municipals i/o eradicació si s'escau.

El calendari de treball es va establir en sis sessions, que es van incorporar a l'agenda del Consell de Ciutat per tal de preveure l'assistència dels membres que poguessin estar interessats en formar-ne part:

- 28/11/2016
- 12/12/2016
- 09/01/2017
- 30/01/2017
- 13/02/2017
- 27/02/2017

A continuació detallem els membres que van mostrar el seu interès en participar en aquest grup de treball, en total, sumats als quatre membres que van impulsar aquest grup, va ser de 14 persones en total:

- Sra. Mercè Rey (Apartat de Persones Significatives de la Ciutat)
- Sra. Roser Vallhonestà (Consell Ciutadà d'Horta-Guinardó)
- Sra. Paz Cano (Apartat de Persones Significatives de la Ciutat)
- Sra. Lluïsa Erill (Fitxer General d'Entitats Ciutadanes – Presidenta del Secretariat d'Entitats de Sants, Hostrafrancs i La Bordeta)
- Sra. Raquel Acinas (Apartat de Persones Significatives de la Ciutat)
- Sr. Enric Canet (Fitxer General d'Entitats Ciutadanes – President del Casal dels Infants del Raval)
- Sra. Afra Blanco (Institucions més significatives de la ciutat – Unió General de Treballadors – UGT)
- Sr. Carlos Ruiz (Registre Ciutadà)
- Sr. Vicenç Tarrats (Institucions més significatives de la ciutat – Comissions Obreres del Barcelonès – CCOO)
- Sra. Dolors Saladrigas (Directora Municipal del Consell d'Associacions de Barcelona – CAB)

Durant les diferents sessions de treball el grup va rebre les següents persones per tal d'enriquir el contingut de les mateixes:

- Sra. Eva Mur (Direcció de Serveis d'Inspecció)
- Sr. Adolf Fernández (Direcció de Serveis d'Inspecció)
- Sr. Marc Serra Solé (Tinència d'Alcaldia de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència)
- Sr. Marino Villa (Síndic Adjunt de la Sindicatura de Greuges de Barcelona)

CONSIDERACIONS PRÈVIES

Aquest grup ha de treballar sobre els marcs legals i normatius establerts a nivell estatal, comunitari, provincial i municipal, és per això que és necessari identificar-los prèviament per tal de no propiciar mals funcionaments de caràcter legal en l'apartat de les recomanacions. A continuació es nombren el més significatius (per consultar, a nivell informatiu, els documents en la seva totalitat, dirigiu-vos a l'annex del document):

CARTA MUNICIPAL DE BARCELONA: L'especialitat del règim jurídic de la ciutat de Barcelona queda recollida a la normativa autonòmica, Llei 22/1998, de 30 de desembre, per la qual s'aprova la Carta Municipal de Barcelona. Contempla un règim especial per a la ciutat sobre competències municipals com ara la d'urbanisme, infraestructures, habitatge, etc. La normativa estatal recull les especialitats que ha de tenir una ciutat en matèria de les competències estatal contingudes a la Llei 1/2006, de 13 de març. Aquesta llei reconeix l'autonomia municipal i atorga competències en matèria d'infraestructures, domini públic maritimoterrestre, telecomunicacions, patrimoni històric, mobilitat, seguretat ciutadana, justícia de proximitat i hisenda municipal. El règim especial del municipi de Barcelona s'integra per el què disposen ambdues lleis i les seves modificacions.

ORDENANCES LOCALS: Es mostren classificades per temes, cadascun amb la normativa relacionada de cada criteri. Cal remarcar que per arribar a algunes normatives s'hi pot accedir des de diverses temàtiques:

- Normativa Civisme (Medi Ambient de Barcelona, Mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic de Barcelona, Procediment sancionador, ús de les vies i els espais públics de Barcelona).
- Normativa Medi ambient i animals (Medi Ambient de Barcelona, Procediment sancionador).
- Normativa Via pública i circulació (Circulació de vianants i de vehicles, Procediment sancionador, ús de les vies i els espais públics de Barcelona).

NORMATIVA ESTATAL: Lley Orgànica 4/2015, del 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana.

ORDENANÇA DE MESURES PER FOMENTAR I GARANTIR LA CONVIVÈNCIA CIUTADANA A L'ESPAI PÚBLIC DE BARCELONA (2006)

Actualment està en vigència la Ordenança de Mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic en vigor des de l'any 2006. L'objectiu principal d'aquesta Ordenança és el de preservar l'espai públic com a lloc de convivència i civisme, on totes les persones hi puguin desenvolupar en llibertat les seves activitats de lliure circulació, d'oci, de trobada, i esbarjo, amb ple respecte a la dignitat i als drets dels altres i a la pluralitat d'expressions i de formes de vida diverses existents a Barcelona. Se suma, doncs, i, en alguns aspectes actualitza i millora, les previsions que ja es contenen en altres Ordenances actualment vigents, i que es refereixen també, d'una manera o altra, i des de diversos vessants, al complex fenomen de la convivència, com ara, i entre d'altres, l'Ordenança sobre l'ús de les vies i els espais públics, de l'any 1998, o l'Ordenança General de Medi Ambient, de l'any 1999. Per tant té una naturalesa transversal, en afectar un bon nombre de competències locals i travessar literalment gran part de l'estructura de responsabilitats polítiques i del sistema administratiu municipal.

Actualment l'equip de govern està treballant en un nou text d'aquesta ordenança operativa des del 2006 per tal de fer una revisió del contingut i ajustar-se a les noves problemàtiques de la ciutat. Els motius principals són, per exemple, les altes sancions imposades en algunes conductes infractores, les sancions a col·lectius en situació de vulnerabilitat (en alguns casos la sanció imposada no ha permès als infractors fer una inserció sociolaboral en condicions). O bé plantejar la possibilitat d'eliminar

determinades sancions directament vinculades a situacions de vulnerabilitat per qüestions socials. També definir i ampliar quines són les mesures substitutòries que es preveuen en aquells procediments administratius iniciats amb un procediment sancionador i que, degut a la situació de vulnerabilitat per part de l'infractor/a, o bé perquè és menor d'edat, s'acaben substituint per una activitat en benefici de la comunitat.

ÚS DE L'ESPAI PÚBLIC

En primer lloc cal dir que el concepte d'espai públic té una definició confusa i no estandarditzada, fruit de la divergència del concepte, el Consell d'Associacions de Barcelona (CAB) va proposar el debat al 2on. Congrés d'Associacions de Barcelona i van establir un posicionament al respecte on es defineix l'espai públic com un espai relacional i d'enfortiment de la pertinença a la comunitat.

Un factor clau a tenir en compte és la corresponsabilitat entre ciutadans, entitats i administració, tant a l'hora de pensar com ha de ser l'espai públic, com a l'hora de fer-ne ús i assumir-ne les conseqüències. Aquí és on existeixen dificultat alhora de gestionar el conflicte derivat per l'ús de l'espai públic. En primer lloc per la multiplicitat de lleis i ordenances que els regulen i per altra banda la diversitat de criteris que es donen en la pròpia ciutat entre districtes i, fins i tot, entre barris.

NORMATIVA: Actualment els marcs aplicables que regulen l'ús de l'espai públic són:

- Llei 11/2009, de 6 de Juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives (DOGC 5491, de 13.07.2009).
- Decret 112/2010, de 31 de Agost, d'aprovació del Reglament de espectacles públics i activitats recreatives (DOGC .5709, de 07.09.2010)
- Ordenança Municipal de les Activitats i dels Establiments de Concurrencia Pública de Barcelona

Altra normativa:

- Decret 82/2010 pel que s'aprova el catàleg d'activitats i centres obligats a adoptar mesures d'autoprotecció.

És important comentar que el procés per demanar una llicència d'ús d'Espai Públic, ja sigui per particulars o associacions, ha rebut al llarg del temps diversos comentaris poc favorables per part del sector associatiu principalment. Les queixes es centren principalment en la dificultat i l'excessiu numero de documentacions requerits per procedir al tràmit, així com el tems per part de l'òrgan administratiu atorgador de les mateixes, que pot ser molt llarg en alguns casos i, per tant, dificultar la realització de l'acte o espectacle o activitat per la qual s'ha demanat aquest tràmit.

És per això que l'Ajuntament de Barcelona ha desplegat un aplicatiu web anomenat "e-Esdeveniments", l'objectiu és simplificar, agilitzar i homogeneïtzar la tramitació a

través del Portal de Tràmits de l'Ajuntament, mitjançant uns formularis intel·ligents que faciliten la preparació de la documentació necessària per obtenir l'autorització de l'acte. D'aquesta manera es pot donar seguretat jurídica als sol·licitants per tal de complir la normativa i l'assumpció de les responsabilitats pertinents, així com assegurar un marc més homogeni en la tramitació d'aquestes autoritzacions, simplificar la seva obtenció i facilitar la realització dels actes a la ciutat.

Cal dir que aquest portal encara es troba en fase 1 de 3, en els propers mesos s'aniran implementant les millores fins assolir les fases finals. De tal manera que un cop finalitzat en la seva totalitat permetrà identificar fàcilment els tipus de permís necessaris per l'activitat demanada, estandarditzar i registrar la documentació a presentar, introduir i tramitar les dades dels esdeveniments electrònicament, fer una mapificació de les ocupacions i visibilitzar les ocupacions sobre un mapa d'espai, entre altres aspectes.

CONSIDERACIONS FINALS

Respecte a la proposta d'un nou text per regular la ordenança cívica:

És important que l'objectiu principal d'aquesta ordenança cívica no sigui sancionar, sinó que hauria de ser reinsertar socialment a les persones que fan les conductes infractores, així com la prevenció general de les mateixes. Per això un factor molt important que hauria d'anar totalment lligat a l'ordenança cívica hauria de ser la educació ciutadana sobre la convivència en general, no s'hauria de reduir qualsevol debat generat al voltant de l'espai públic a les sancions que es preveuen a la ordenança, sinó que s'hauria de fer un tractament integral de la convivència a la ciutat i que aquesta ordenança fos una peça més.

Creiem que és important l'advertiment previ quan es detecta una infracció quan hi ha un desconeixement de la norma, un cop cop realitzat l'advertiment es podrien realitzar mesures educatives i de treball en benefici de la comunitat en les infraccions relacionades amb el civisme, a més a més s'hauria de valorar anul·lar la responsabilitat infractora als infants menors de 14 anys, sense perjudici de la responsabilitat civil de pares, mares o tutors/es.

L'informe anual realitzat per la Sindicatura de greuges de Barcelona enumera una sèrie de propostes a seguir en el nou redactat que han tingut el vist-i-plau dels membres d'aquest grup de treball després de la exposició per part del Sr. Marino Villa, Síndic Adjunt en una de les sessions de treball, per exemple:

- Estudiar la conveniència de substituir l'OMC per un codi de bones pràctiques per a la convivència i divulgar-lo sistemàticament de forma pedagògica.

- Reconduir a les ordenances sectorials els tipus infractors que regula l'OMC no inclosos en la Llei orgànica de seguretat ciutadana, amb l'exclusió de les conductes que tenen origen en una problemàtica social.
- Suprimir el fitxer d'antecedents de persones infractores a la convivència.
- No incloure en la publicació de notificacions en els diaris oficials referències que permetin associar el nom de presumptes persones infractores amb incivisme.
- Perseguir la reparació dels danys per incivisme en tot cas.
- Posar en funcionament l'Observatori de la Convivència amb representació del Consell de Ciutat.

Degut a que la primera proposta de document no estarà disponible fins després de l'estiu de l'any en curs, creiem que és important que l'equip de govern vingui a explicar-lo a la Comissió Permanent del Consell de Ciutat i permeti als seus membres fer-hi aportacions abans de presentar-lo a aprovació, aquesta és una iniciativa del Sr. Marc Serra, de la Tinència d'Alcaldia de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència, que va ser agraiada pels membres del grup de treball.

Respecte a l'Espai Públic i la tramitació de llicències pel seu ús.

Hi ha massa disparitat en els criteris entre districtes per fer una demanda d'ús públic, ja sigui pels ciutadans en particular o bé per les associacions. És per això que s'ha d'estandarditzar el procés i en aquest sentit, pensem que l'aplicatiu e-Esdeveniments pot ser d'utilitat, tot i això els desenvolupadors de l'aplicació web han de vetllar per dotar-la de la màxima claredat possible i evitar que aquest aplicatiu sigui un problema afegit en qüestions de dificultat d'ús o de funcionament en general. Seria interessant poder tenir aquest aplicatiu automatitzat i gestionat de tal manera que les entitats i ciutadans poguessin realitzar la demanda en un breu espai de temps i rebre la resposta de la mateixa de manera immediata.

En concret es fan les peticions següents als responsables de l'aplicatiu:

- Poder fer seguiment i rendició de comptes de la seva aplicació des d'aquesta comissió de treball.
- Reclamar l'informe de l'aplicació de les noves fitxes dels anys 2015 i 2016 per districtes i per tipologies d'activitat.
- Una major coordinació de l'equip responsable de l'aplicatiu e-Esdeveniments amb els districtes.

- Criteris per facilitar la tasca de tramitació de les fitxes per activitats complexes, com les festes majors de barri, en que no quedar clar s'ha de fer una fitxa per cada una de les activitats o fer unes fitxes conjuntes per totes les activitats.

Per finalitzat volem posar de relleu que aquesta comissió ha pogut treballar part de la feina que tenia planificada. No obstant, encara no es disposa d'una proposta de reforma de les Ordenances del civisme, i en el cas de les fitxes per realitzar les activitats a l'espai públic encara s'estan implementat.

Per tant volem instar a l'equip de govern perquè s'avanci en la feina pendent i tingui present la finalitat del Consell de Ciutat per proposar millores i tenir un paper actiu i participatiu en aquest procés.